

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —
Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter
nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega zna-
čaja stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta
Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša
mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—, Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 90

Sobota, 7. novembra 1936

Leto XI

Zakaj tako majhna udeležba pri občinskih volitvah?

Opadanje zanimanja za javno življenje

Pri občinskih volitvah, ki so se vršile v zadnjem času po banovinah, opazimo ne le, da volilec ne uga-
jajo javne volitve, ampak tudi, da je v mnogih občinah udeležba minimal-
na. To smo videli na Hrvaškem in v Srbiji, zadnje nedeljo pa tudi v
dravski banovini.

Motivi za pasivnost so jako raz-
lični. Znak je neglede na vse motive,
da med prebivalstvom pada interes
za javno življenje in je ta pojav naj-
bolj značilen in najbolj usoden za
normalni razvoj. Kako naj živi dr-
žavni organizem kot družba, če po-
stanejo državljani mrtva masa, ki jo
deloma vsakdo izrablja kakor hoče,
kako naj narod kot celota ustvarja
kaj dobrega in zdravega, če interes
spi ali umira, če državljan ne sme
povedati svojega mnenja v listih in
na shodih, če ne sme govoriti in
predlagati iniciativ v interesu celo-
te, se pritoževati o krivicah in za-
htevati pravico. Narava človeška za-
hteva napredek, zahteva, da svoje
zdravo mnenje uveljavlja. Ta na-
ravni nagon, kakor kažejo sedaj tu-
di občinske volitve, umira. Drugače
si ne moremo razlagati izida občin-
skih volitev, katerih se je udeležilo
v dravski banovini 63,27 odst. volil-
nih upravičencev, dočim je ostalo
doma 56.475 volilcev. Za vso opozi-
cijo je glasovalo 19.307 volilcev. V
nekaterih občinah se je sklenil tudi
kompromis z JRZ. Ti kompromisi so
dali 7149 glasov in bi tudi od teh
kompromisnih glasov lahko prišli
mnogo več kot polovico opoziciji.
Lahko torej trdimo, da nad polovico
občinski volilnih upravičencev ne
soglašajo z razmerami. Ta položaj se
pa še poslabša, ker je mnogo volil-
cev volilo v odvisnosti, t. j. v zvezi

Mnogo je namreč takih volilcev, ki
se domišljujejo, da je njih eksisten-
ca ogrožena, če bi volili po svojem
prepričanju.

Potrebne so tajne volitve potreb-
na je svoboda, da se narod zopet
dvigne iz grozečega mrtvila, ki se
lahko izpremeni v avtomatično sa-
botažo, največje zlo za javno življe-
nje. Socialisti zahtevamo vse svobo-
ščine za delovne sloje, svobodo, da
lahko zakonito sodelujemo v vseh
vprašanjih javnega življenja. Brez
aktivnega sodelovanja vseh držav-
ljanov država namreč nima nikakrš-
nih garancij za zdrav razvoj. Na
tem stališču stoje vsi realni državo-
znanstveniki.

50.000 delavcev je spremljalo
umrlega očeta poljskega socialistič-
nega gibanja na zadnji poti. V Kra-
kovi so v torek, dne 3. t. m. pokopali
umrlega prvaka socialističnega giba-
nja s. Daszynskega. Pogreba se je
udeležilo 50.000 delavcev. V sprevo-
du, v katerem so nosili na tisoče
rdečih zastav, so bili tudi zastopniki
vlade, mnogo delegacij delavstva iz
inozemstva, med drugimi tudi za-
stopniki strokovne internacionale in
čehoslovaške socialno demokratične
stranke.

V Belgiji sodeluje z Degrelom
nemški vpliv. Belgijski socialisti
imajo dokumente, iz katerih je raz-
vidno, da ima reksistično gibanje v
Belgiji izvir v Nemčiji in da gibanje
podpirajo Nemci z denarjem.

Češki zunanji minister dr. Krofta:

proti revizionističnim načrtom italijanskega fašizma

Na seji odbora za zunanje zade-
ve čehoslovaškega parlamenta je te
dni odgovoril zunanji minister dr.
Krofta Mussoliniju, ki je v Milanu
rekel: »Štirje milijoni Madžarov žive
izven meja Madžarske. Dokler ne
bo zadoščeno pravičnim zahtevam
Madžarske, ni mogoče misliti na do-
končno ureditev interesov v Podu-
navju.«

Zunanji minister dr. Krofta pravi,
da izjava Mussolinija vsebuje mno-
gokaj, kar je v nasprotju s stališčem
ČSR in obratno od tega, kar zasle-
duje ČSR v svoji zunanji politiki.
Zlasti velja to za začetek govora o
zvezi narodov, o razorožitvi in ko-
lektivni (skupni) varnosti:

»Neposredno pa se nas tiče nje-
gova odločna izjava v prid madžar-
skemu revizionizmu. Kljub temu pa
ne moremo ničesar izpremeniti na
svoji dosednji politiki, ki odločno
odklanja vsak revizionizem (po-
pravo mej).

Pripomba, da se Italija približuje
Jugoslaviji in da bi mogla z njo tudi
sodelovati, se deloma razlaga tako,
kot da gre za razcep Male zveze. To-
da naša zaveznika, Rumunija in Jugo-
slavija, se dobro zavedata, da bi
vsaka revizija mej, na račun enega
izmed nas, imela za posledico nade-
ljevanje revizije na račun ostalih
dveh. Madžarska, ki bi izšla okrep-
ljena vsled revizije mej na škodo
Čehoslovaške, bi se gotovo ne usta-
vila na mejah Rumunije in Jugosla-

vije, ampak bi nadaljevala svojo re-
vizionistično politiko na račun teh
dveh.«

Tem odkritim besedam čehoslo-
vaškega zunanjega ministra ni kaj
dodati.

Pri tem pa moramo z občudova-
njem ugotoviti, kakšno ogromno za-
nemanje kaže na demokratični pod-
lagi izvoljeni čehoslovaški parla-
ment za vprašanja zunanje politike.
Na drugi strani pa je treba poudariti
globoko zavest odgovornosti čeho-
slovaške vlade, ki zlasti ob tako
važnih zunanje političnih dogodkih
hiti, da obvesti parlament, oz. zuna-
nje politični odbor.

To sodelovanje vlade in izvolje-
nih ljudskih zastopnikov nam kaže
vso iskrenost res demokratičnega

„Vojna vseh proti vsem“

Socialistični pariški »Populaire«,
glasilo stranke, kateri pripada pred-
sednik vlade s. Blum, piše, da je
Mussolini postavil kot življensko
pravilo vseh civiliziranih narodov
vojno vseh proti vsem. Med drugim
pravi doslovno:

»Nikoli doslej še ni šel Mussolini
tako daleč v zanikanju mednarodne-
ga prava in zmetovanju načel, o
katerih je izgledalo, da so za vedno
zasidrana v vesti sveta in brez kate-
rih bi, ako bi se jih ne držali, Evropa

režima, ki ga preveva globok čut od-
govornosti napram narodu in državi.

Čehoslovaški poslanik v avdijenci

Čehoslovaški poslanik dr. Grisa
se je dne 3. t. m. zglasil v avdijenci
pri namestniku zunanjega ministra
dr. A. Korošcu.

Zveza Čehoslovaška-Sovjetska Rusija še trdnejša

Iz Prage poročajo, da je Musso-
linijev govor samo še bolj utrdil
zvezo med ČSR in Sovjetsko Rusijo.
Doznava se tudi, da so neresnične
vse vesti, glasom katerih naj bi bil
rumunski kralj Carol ob priliki svo-
jega obiska zahteval razveljavljenje
oz. prekinitve zavezništva med ČSR
in Rusijo.

neminovno zapadla v barbarstvo in
kaos. Nič ne najde milosti v očeh
Mussolinija, od česar bi se narodi v
bodočnosti lahko nadejali rešitve iz
težkih nevarnosti. »Duce« ni nikoli
verjel, da je mir mogoč in ga tudi
ni nikoli odkrito hotel: vsak poiz-
kus, da brani ali organizira mir,
smatra Mussolini za »konvencijo-
nalno laž«. Mussolini zasmehuje raz-
orožitev in odklanja kolektivno var-
nost.«

Roosevelt ostane predsednik

»Ameriški kapitalizem obdrži cokljo, da ne bo strmoglavil v prepad«

Volitve volilnih mož za izvolitev
predsednika Združenih držav Sever-
ne Amerike, kongresnih poslancev in
ene tretjine senatorjev, so prinesle
ogromno zmago demokratiški stran-
ki, katere predstavnik je dosednji
predsednik Zedinjenih držav Roose-
velt.

Volilnih upravičencev je bilo
okroglo 50 milijonov. Volilo jih je
okroglo 45 milijonov. Izvoliti je bilo
treba 531 volilnih mož, 435 kongres-
nih poslancev in 32 senatorjev.

Po dosedanjih rezultatih sodeč
bo dobila demokratiška stranka, ki

je zmagala v 46 do 48 državah, okro-
glo 523 volilnih mož. Ameriški volil-
ni zakon je namreč tak, da stranki,
ki v kakšni zvezni državi dobi veči-
no glasov, pripadejo vsi volilni
možje, ki jih voli dotična zvezna dr-
žava. Glasov pa je dobila demokrati-
ska stranka okroglo 24 milijonov,
republikanska pa 19 milijonov.

Zmagala je torej demokratiška
stranka. Roosevelt bo ostal pred-
sednik. Ameriški kapitalizem bo
obdržal cokljo, ki mu je potreb-
na, da ne bi strmoglavil v prepad.

Socialistična volilna zmaga v švicarskem kantonu

Pridobili so 11 novih mandatov

V nedeljo, dne 1. novembra so
bile v švicarskem najbolj reakcio-
narnem kantonu volitve. Nacionalis-
ti, ki so v tem kantonu najbolj trd-
ni, so izgubili en mandat, radikali
šest mandatov, katoliki pa dva man-
data. Socialisti so pridobili v tej tež-
ki volilni borbi enajst mandatov več.

Prejšnji kantonski svet je bil sestav-
ljen takole: 31 kmetijcev, 26 sociali-
stov, 14 radikalov, dva katolika in
trije evangeli. V novem kantons-
kem svetu so socialisti najmočnejša
stranka ter jim manjka le še par
mandatov do absolutne večine.

Izpremembra v avstrijski vladi

Popolna izločitev Heimwehra

Avstrijski kancler je podal dne 4.
t. m. ponoči demisijo svoje vlade.
Predsednik Miklas je sprejel ostavo
dr. Schuschnigga ter ga imeno-
val za zveznega kanclerja in za
podkanclerja na njegov predlog,
glavnega poveljnika milice, divizij-
skega generala Ludvika Hilgerta,

dr. Adolfa Pilza za pravosodnega
ministra, dr. Pernterja za prosvet-
nega, dr. Jožefa Reseka za socialne-
ga, Rudolfa Hofmayerja za finanč-
nega, Petra Mandorferja za kmetij-
skega, dr. Viljema Taucherja za tr-
govskega ministra. Vojno mini-
strstvo bo vodil kancler sam. — Iz-

Delavci in socialne dajatve

Po zakonu o zavarovanju delav-
cev sme delodajalec odtegniti od de-
lavčevega zaslužka polovico pri-
spevka za bolezen in za borzo dela,
prispevek za delavsko zbornico pa
v celoti. Prispevek za nezgodno za-
varovanje mora plačati v celoti de-
lodajalec. Višina odtegljajev se rav-
na po meznem razredu, v katerega
je delavec uvrščen pri OUZD in ki
se določa po višini zaslužka, ki ga
delodajalec prijavi. Pogosti so slu-
čaji, da delodajalec prijavi nižji za-
služek ali pa ne prijavi povišanja
mezd, delavcu pa kljub temu odte-
guje prispevke po dejanskem zaslu-
žku, to je po višjem meznem razre-
du. Te nerednosti se vršijo večino-
ma iz nepazljivosti delodajalcev, s
čemer se povzroča škoda delavcem.
Opozorjamo delavske zaupnike in de-
lavce, da pazijo na take nepravilno-
sti in na nje opozorijo delodajalce,
da s tem obvarujejo delavstvo ško-
de.

Socialno zavarovanje za samo-
stojne poklice. Čehoslovaška repu-
blika je že 1925 sprejela zakon za
zavarovanje obrtnikov, oziroma sa-
mostojnih poklicev. Uvedel se pa
zakon še ni. Sodrug minister za so-
cialno skrb inž. Nečas je sedaj skli-
cal anketo interesentov, da na pod-
lagi novih razmer zakon novelira in
izvede.

premembra v vladi pomeni koncen-
tracijo sil avstrijskih klerikalcev z
izločitvijo zlasti vpliva Starhember-
govcev.

Junaški branilci Madrida

Kljub premoči uspešna obramba

Nacisti pritiskajo z vso silo proti Madridu, ki ga vladne čete junaško branijo. Bore se za vsako ped zemljo.

Pretekle dni so napravile vladine čete na jugozapadni fronti protiofenzivne sunke z ogromnimi tanki, ki so naravnost pregazili linije nacistov. S temi protisunkmi so vladine čete zadale sovražniku mnogo izgub in obnem zavrlje njegovo napredovanje.

V odseku Barla in Getafe se razvija od 4. t. m. dalje nova ofenziva. Vladine čete so madridsko letališče Getafe izpraznile, ker so med tem zgradili nova letališča na vzhodni strani mesta, dočim rabijo ves teren na jugozapadni strani za premikanje čet, kretanje tankov in izgradnjo obrambnih črt.

Madrid so zadnje tedne silno utrdili in se bodo v mestnih ulicah bili silni boji, ako bi nacisti prodrli do mesta.

Zadnje čase poizkušajo nacisti z bombardiranjem mesta z letali. Vladino obrambno topništvo pa zelo uspešno preprečuje vsake večje akcije.

Na fronti pri Malagi so vladine čete izvršile uspešno ofenzivo in pridobile več kilometrov na terenu.

Boji za Oviedo, ki je deloma zaseden po asturskih rudarjih, še trajajo. Pri mestu Bilbao so trčili nacisti na tako silen odpor, da so se

Madridska vlada s sodelovanjem katolikov

se je te dni preosnovala na širši podlagi. V vlado so vstopili tudi štirje predstavniki anarhosindikalistov, ki so doslej kot principiellni nasprotniki vsake vlade in državne organizacije, odklanjali udeležbo na vladi. Nova vlada pod predsedstvom Larga Caballera je sestavljena iz 5 zastopnikov socialistov, 5 zastopnikov meščanskih republikancev, 4 zastopni-

Stališče anarhistov v bodoči Španiji

Centrala anarhistov v Barceloni je izdala proglas, v katerem pravi:

»Bodočnost pripada vsem, ki hočejo novo družbo, katere podlaga mora biti socialna pravičnost. Anarhisti pozivajo malomeščane, da se ne boje, ampak da zaupajo in spoznajo, kam spadajo: k proletariatu,

vsa njihova prorokovanja o skorajšnjem zavzetju mestu razblinila v nič.

V splošnem se opaža, da se je tehnična oprema vladine vojske izboljšala, pojavili so se tanki in tudi številna letala, česar je poprej primanjkovalo.

kov anarhosindikalistov, 2 zastopnikov španskih komunistov in enega zastopnika baskijskih katolikov. Iz se stave nove vlade se pač najboljšje vidi, kako zlagane so vse vesti o strašnem preganjanju katolikov v Španiji; ako bi jih preganjali, bi gotovo ne mogli sedeti v vladi s socialisti, anarhisti in komunisti.

k delavstvu. Anarhisti bomo vedno proti vsaki diktaturi, naj bo kakršnekoli barve hoče, bela ali rdeča. Mi, ki smo se kot levi vrgli proti fašizmu, bomo z enako odločnostjo nastopili proti vsakemu, kdor bi poizkušal vzpostaviti nov avtoritativni režim.«

Dr. VI. Maček in hrvaško vprašanje

Vprašanje je še vedno na mrtvi točki

Dopisnik režimskega lista »Vreme« je vprašal dr. VI. Mačka, kaj misli o sporazumu in rešitvi hrvaškega vprašanja. Dr. Maček mu je povedal, da se glede tega vprašanja nič ni izpremenilo v zadnjem letu. Ne premaknejo se ne izvenparlamentarna opozicija in drugi pa tudi ne. Dr. Mačku se zdi, da se volja za sporazum hoče zvajati vedno na — sporazum vladanja. Gre torej pri vseh poizkusih samo za vladno!

Dr. Maček je dr. Milanu Gavriloviću o veliki noči podrobno pojasnil, kako si misli ta sporazum. Potrebna je koncentracija vseh elementov, ki imajo zaledje v narodu. Ti se morajo sporazumeti. Razume se, da je pri tem izključena razprava o skupni meji in dinastiji. Ko se doseže sporazum, se sestavi vlada častitih oseb in dobrega slovesa, ki eventualno tudi niso v strankah zaposleni. Taka vlada bi izdelala volilni red in razpisala volitve. Mi bi v taki vladi vsekakor sodelovali ter nosili soodgovornost.

Beograjske politične skupine se bore za oblast.

Hrvaško vprašanje bi se rešilo demokratično. Hrvati v Bosni in Vojvodini bi sami odločevali, kaj hočejo.

Dr. Maček kljub vsemu pričakuje sporazum. Po gotovih znakih sodeč sta del beograjske združene opozicije in Aca Stanojevič že sklenila neki sporazum. Do sporazuma lahko pride, če se opuste nekateri predsodki.

Rešitev hrvaškega vprašanja torej še ni dozorelo, čeprav trdi v Ljubljani znani dnevnik, da bo hrvaško vprašanje rešila JRZ.

Mogoče, a kdaj in kako? Opažujemo namreč, da hrvaški seljaki bolj in bolj samostojno nastopajo ter so se pri zadnjih občinskih volitvah že jeli upirati postavljanju kandidatov po vodstvu stranke. Postavljali so svoje kandidatne liste neodvisno od Zagreba ter ponekod deloma dosegli uspehe. V Ogulinu na primer je neodvisna lista dobila 630 glasov, dr. Mjačkova pa le 614. Tako se je zgodilo v nekaterih občinah.

Iz teh pojavov sledi zlasti dveje. Prvič, da hrvaško vprašanje dejansko niti načeto ni in drugič, da tajinstvenost dr. Mačka gineva ter da se zbujajo v ozadju druge, sedaj še tajne sile (dr. Stepinac), ki bodo nastopile, če dr. Maček ne bo prodril s svojim vsaj navidez zagonečnim problemom. To domnevo jako podpira splošna pasivnost v Beogradu, kakor trdi dr. Maček sam, ki je pa le pasivnost gospode.

Ne bomo ponavljali svojih načel o rešitvi tega problema. Zdi se nam pa, da nikjer še ni prave volje, da se vprašanje reši demokratično.

Fašizem proti zapadni demokraciji

Demonstracija italijanskega fašizma proti Angliji

Ob priliki fašističnih svečanosti v Rimu, ki so se vršile koncem oktobra, je bil na slavnostnem prostoru postavljen velik transparent z napisom: »Duce, 10. legija pričakuje Tvojega povelja!« Napis je vzbudil silno pozornost in komentarje. Deseta rimska legija je bila namreč tisti del armade rimskega imperija, ki je prva krenila na bojni pohod v Anglijo. Zmisel tega napisu je torej očitvena in kaže na to, da so odnosi med Italijo in Anglijo zelo napeti. Po sredi je vprašanje premoči na Sredozemskem morju. Tu je Italija ob priliki abesinske vojne prehitro odkrila svoje prave namene in tudi svojo moč. Danes je znano, da je Anglija nameravala v abesinskem vprašanju nastopiti z vso resnostjo proti Italiji; da tega ni storila, je vzrok neka nova vrsta italijanskih podmornic, ki so od vseh strani obkrožile angleško brodovje, ko je demonstriralo po Sredozemskem mor-

ju proti Italiji. Od tega časa dalje Anglija hiti, da popravi razmerje pomorskih sil v Sredozemskem morju sebi v korist. Njena diplomacija pa je smatrala za potrebno, opozoriti Italijo, da Anglija v Sredozemskem morju ne misli na umik. Kot tako opozorilo je smatrati vožnjo angleškega kralja po Jadranskem morju v letošnjem poletju. Demonstrativno pristajanje njegove jahte vzdolž jugoslovanske in grške obale je bil migljaj Rimu, da naj računa tudi z zavezniki Anglije.

Vpoštevaajoč vse to, moremo šele prav razumeti aktivnost, ki jo razvija italijanski fašizem zadnje čase v Evropi; v tem tiči razlog za njegovo njegovo zbližanje z Nemčijo in to mu narekuje njegove preprijazne besede na naslov Jugoslavije. Italijanski fašizem ne more tvegati boja za nadoblast v Sredozemskem morju, dokler si ni zavaroval svojega hrbta.

Zavrnitev list za volitve v TOI — radi napake v razpisu volitev

Zakaj v nekaterih okrožjih obrtniki ne bodo mogli voliti

Naša »Delavska Politika« je bila edini list, ki je razkrila politični dogovor med JRZ in JNS za volitve v Trgovsko, obrtno in industrijsko zbornico.

Vest o tem sporazumu je napravila na obrtnike globok vtis in vzbudila med njimi veliko ogorčenje.

Ni čuda, ako so se obrtniki vrgli še z večjo silo na delo, da postavijo svoje neodvisne kandidatne liste.

»Jugoslovansko obrtniško društvo«, ki je pokrenilo akcijo proti tkzv. sporazumaškim listam, je to storilo ob odobravanju ogromne večine obrtnikov.

Toda težave, ki so združene s tehničnim delom pri sestavljanju in vlaganju list, so daleko večje, kot bi si kdo mislil, zato ni čuda, ako se pojavijo pri tem napake, ki pa zadoštujejo, da se lista zavrne.

Naravnost nepremagljive pa postanejo te težave, ako se vrinejo napake v sam razpis volitev.

V razpisu volitev, ki ga je izdal Glavni volilni odbor zbornice za TOI z dne 3. septembra (Službeni list 72-VII 565) in ki je izšel tudi v ponatisu v obliki brošure, je določen kot zadnji dan, do katerega mora odločiti Glavni volilni odbor o vseh vloženih reklamacijah, 22. oktober. Prvi dan za vlaganje kandidatnih list je 23. oktober, zaključni dan 2. november. Namesto zavrtnje kandidatne liste — pravi razpis dalje — se lahko vloži v potrditev nova kandidatna lista, to pa najkasneje do 5. novembra 1936.

Ta poslednji rok pa je napačno označen in se kosa z uredbo, kajti: uredba o volitvi svetnikov trgovinskih, industrijskih in obrtnih zbornic z dne 21. avgusta 1935 (»Službeni list« 81-VI z dne 9. okt. 1935) pravi:

»Čl. 22 odst. 2: Kandidatne liste se vložijo pri glavnem volilnem odboru v dveh izvodih najkasneje 10 dni potem, ko poteče rok, do katerega morajo biti reklamacije rešene.« In

Čl. 23 odst. 3 slove: »Namesto zavrtnje kandidatne liste se lahko vloži v potrdilo nova kandidatna lista, vendar samo, predno poteče desetdnevni rok, določen v drugem odstavku čl. 22.«

Rok za vlaganje kandidatnih list je bil določen počenši s 23. oktobrom in je trajal deset dni (pravzaprav enajst dni, ker je bil 1. november nedelja) do 2. novembra.

Obrtniki, ki so vložili listo v pravnem roku desetih dni, pa jim je bila lista zavrnjena (n. pr. ker so mogoče napisali pri predlagateljih stanovanje, namesto sedeža obrata), so računali, da imajo v smislu uradnega razpisa volitev za popravke še čas do 5. novembra. V resnici pa je ta rok v smislu zakona minul že 2. novembra.

Mi to ugotavljamo, ne moremo pa preko dejstva, da ne bi na račun tistih, ki so vedeli, da se nahaja v prvotnem tekstu razpisa volitev napaka, povedali, da je nepošteno, da o tem niso obvestili glavnega volilnega odbora, kateremu se je ta ne-

Doma in po svetu

»Delavska Politika« v Avstriji prepovedana. Avstrijska stanovska vlada je počastila naš list s prepovedjo uvoza za dobo enega leta. Če se nič ne bo izpremenilo na režimu v Avstriji, bo avstrijska vlada brez dvoma imela priliko, da prepoved ob izteku zopet podaljša.

Plinske maske in drugo. V vseh državah vežbajo ljudstvo za plinsko vojno. Tudi pri nas imamo redne vaje z obrambo proti napadom iz zraka. Te dni so odbori za obrambo mesta proti napadom iz zraka izdali prebivalstvu tiskana navodila, kako naj se v slučaju takih napadov zadrži. V Zagrebu svetuje odbor prebivalstvu, da naj pri signaliziranju nevarnosti vsak takoj zapusti svoj dom in hiti iz mesta na deželo, kjer je bolj varen. V navodilu se izrecno pripominja, da je treba bežati čim hitreje, da na cesti, ki vodi iz mesta, ne bi nastala gneča. Mariborski odbor za obrambo pred napadi iz zraka pa priporoča prebivalstvu nabavo plinskih mask, ki stane samo Din 120. To je hvalevredna skrb. Odprto ostane samo vprašanje, kaj naj si za slučaj plinskega napada natakne na obraz dotični, ki slučajno nima Din 120? Kolikor je nam znano, imajo po vseh državah velika skladišča plinskih mask in ljudje so opozorjeni, da v slučaju nevarnosti lahko dobe maske na določenem kraju, ampak brezplačno. V nasprotnem slučaju bi vendar morali reveži, ki si ne morejo kupiti mask, žalostno umreti.

Hitra pomoč. Duhovniki v vardarski banovini že dve leti nočejo več pošiljati podatkov o rojstvih in umrljivosti. Banska uprava ne ve, kako bi te podatke, ki jih rabi, dobila in je vsled tega poklicala ministrstvo na pomoč. Stvar je zelo enostavna: rabimo zakon, ki bo določil, da vodijo matične knjige občinski uradi, kot je to na ozemlju, ki je bilo svoj čas pod Ogrsko in je še dandanes vpeljana.

Prepoved posečanja kinematografov za duhovnike je izdal bosanski škof dr. Šarič. Najbrž v Bosni ni nobenega katoliškega kinematografa. V Sloveniji jih je pa nekaj: igrajo sicer nič manj »pohujšljive« filme kot ostali in so razen tega še v besedi z njimi radi pobijanja medsebojne umazane konkurence.

Jetika. 20 odstotkov vseh beograjskih dijakov boleha na jetiki. Od teh se jih zdravi že doslej 2556. 23 odstotkov teh so — Črnogorci. Kdor pozna prilike v Črni Gori, se temu ne bo čudil.

Psi na meji morajo biti privezani.

Banska uprava Dravske banovine je izdala dne 10. oktobra t. l. važno naredbo glede psov ob državni meji. V 500 m pasu ob državni meji morajo biti odslej naprej brez izjeme vsi psi ali privezani ali zaprti. Če pa hodijo psi s svojimi gospodarji, jih morajo ti voditi na vrvi. Kdor bo kršil to naredbo, bo kaznovan v smislu člena 69 zakona o notranji upravi z globo od 10 do 500 Din. Strogo je prepovedano, da bi psi v tem obmejnem pasu prosto okoli tekali.

Boj proti nemškemu vplivu v Jugoslaviji in na Balkanu. »Česke slovo« prinaša članek dr. Šehera, v katerem poudarja, da se Anglija bolj in bolj interesira za srednjo in jugovzhodno Evropo. Z investicijami angleškega kapitala v industrijo in promet teh dežel bi se preprečilo prodiranje nemškega vpliva v Jugoslavijo. Načrt je osnovan in bo osvobodil jugoslovansko gospodarstvo. To je naravna zveza, v kateri pa morata sodelovati London in Pariz.

Ljuba pomota vrnila, ampak so samo skrivnostno namigovali, češ, saj se zaman trudite, ker vaša lista itak ne bo potrjena.

Obrtniki pa so zopet za eno izkušnjo bogatejši.

Alli si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

Iz naših krajev

Ljubljana

Nova ljubljanska metoda borbe proti „delomržežem“?

Zanimivo! Novo metodo za pobijanje »delomržnosti« so pogruntali v Ljubljani, kakor poroča nedeljski »Slovenec«. Pridno študirajo problem, ki bo nekaj zalegel. Jako duhovit uvod. In kaj bodo pogruntali: milodare bodo zbirali med občinstvom in z denarjem bo občina opravljala javna dela, kar seveda ne bo nič škodovalo obrtnikom in podjetnikom. Plačevali bodo 20 do 25 Din na dan delavcem, ki bodo hoteli delati, in kdor ne bi hotel delati, je »delomržež«. Sijajen načrt. Z milodari bo občina opravljala javna dela, ki bi jih občina morala opravljati iz svojih sredstev z davki onih posestnikov in podjetnikov, v prid katerih se bodo ta dela opravljala. To je krivično, ker so za urejevanje javnih naprav dolžni plačevati stroške imoviti in gospodarski krogi sploh. Čim več kdo ima ali uživa dobro naprav, več je dolžan prispevati za splošnost. Tako veli razumna občinska politika. Pa še nekaj. Teh javnih del bo malo. Zaposlit bi se dalo le nekaj nezaposlenih. Kam pa z ostalimi? Ali so vsi drugi delo-

mržneži? Letos jih bo recimo petdeset nezaposlenih, drugo leto jih morda že ne bo več. Ali je morda duhoviti problem v tem, da se bodo nezaposleni vrstili, vsak bo delal po dva ali tri dni v tednu? Že iz tega sledi, da je problem že v naprej neresen. Ne verujemo, da bodo študije, ki so napovedane, prinesle kaj novega in izrednega. Problem nezaposlenosti ni problem milodarov. Problem nezaposlenosti je povzročilo gospodarstvo in se more sanirati le z dobro gospodarsko politiko. Potrebna so javna dela ali za ta dela mora votirati občinski proračun večje zneske, ki jih krije povzročitelj nezaposlenosti, gospodarstvo. Potrebno je pa tudi skrajšanje delovnika in za eksistenca primerna plača, ker zasilna zaposlitev samo polaga bedo »na dolgo klop« in veča bedo. Ta nova metoda boja proti »delomržežem« je stara metoda: prispevajo naj delovni sloji za bogato gospodarstvo, delavci naj pa stradajo naprej ob poostrenem preganjanju.

Maribor

40 let obstoja podružnice strokovne organizacije pekovskih pomočnikov

Dne 26. oktobra t. l. je poteklo 40 let (1896), odkar se je ustanovila organizacija pekovskih pomočnikov, sužnjev nočnega dela. Njihov delovni čas pred 40 leti je bil od 16 do 21 ur dnevno, 7 dni v tednu in 365 dni v letu. Že par let pred ustanovitvijo organizacije so sodruzi iz Graza z velikim trudom pričeli z agitacijo v Mariboru. Med temi se je posebno trudil s. Vincenc Muhitsch, takratni pekovski pomočnik in bivši župan mesta Graza. Takrat strokovna organizacija pekov še ni bila centralizirana, temveč so obstajale pokrajinske zveze (»Verband der Bäckerarbeiter, Steiermark«), ki je bila nekaj let nato razpuščena in jo je nasledilo podporno društvo (Unterstützungs-Verein der Bäcker). Še le 1. novembra 1902 so se na kongresu na Dunaju spojile vse pokrajinske organizacije v eno (Verband der Bäckerarbeiter Oesterreich). Od tega časa je dobila ta organizacija silen razmah. Nešteto žrtev ima organizacija za znatno v borbi za odpravo strašnega položaja teh sužnjev nočnega dela. Z velikim navdušenjem in veseljem so v Mariboru sprejeli poročilo o združenju vseh pekovskih pomočnikov v prepričanju, da bo boj lažji in uspešnejši. Pomočniki v Mariboru so bili stoddostotno organizirani in so si tudi priborili znosnejše delovne pogoje. Niso več garali 7 dni v tednu. Dobili so nedeljski oz. nadomestni počitni dan in skrajšanje delovnega časa. L. 1908., ko še ni bilo nikjer 8 urnega delavnika, ga je strokovna organizacija izbojevala v eni največjih takratnih obratovnic v našem mestu, kjer se je še nekaj let poprej garalo od 18 do 21 ur dnevno. Sklenila se je tudi kolektivna pogodba in tudi izvajala. Pekovski mojstri so respektirali organizacijo

pomočnikov. Delo je posredovala izključno organizacija. Razvoj organizacije je motila svetovna vojna, ali kljub temu je tudi med vojnim časom delovala, izboljšala kolektivno pogodbo in prilagodila mezde takratnim razmeram. Marsikateri član organizacije je ostal na bojnih poljanah. Ostali, ki so se vrnili, pa so zopet pričeli z delom. Ustanovili so Zvezo pekovskih pomočnikov za Slovenijo. Pozneje se je ta organizacija spojila z ostalimi v »Zvezo živilskih delavcev Jugoslavije«. S sedaj obstoječo organizacijo so si pekovski pomočniki že v marsikaterem kraju izboljšali svoj položaj. To se bo pokazalo tudi v Mariboru, kjer je baš sedaj v teku gibanje za ureditev delovnih prilik. Že pred desetletji je pričel boj za odpravo nočnega dela v pekovski stroki. Boj za odpravo te kulturne sramote bodo morali pekovski pomočniki solidarno nadaljevati. Pijonirji gibanja pekovskih pomočnikov že povečini spe večno spanje. Spomin na nje in na žrtve boja veleva pekovskim pomočnikom, da nadaljujejo z delom za osvoboditev sužnjev nočnega dela, t. j. predvsem samih sebe.

V tem zmislu naj proslavljajo organizirani pekovski pomočniki 40 letnico obstoja svoje strokovne organizacije, ki jim je ugledila pot do cilja. Oni, ki so sami stali pred 40 leti od zibelki poroda podružnice strokovne organizacije pekovskih pomočnikov v Mariboru, pa na tistem proslavljajo spomin na dobo, ko je vzniknila razredna zavest med pekovskimi pomočniki, ko so kot širitelji organizacijske misli prepričevali svoje sotrpine o resničnosti izreka Karla Marxa: Osvoboditev delavskega razreda more biti le delo delavstva samega!

Pekovski pomočnik.

V pekovski obrti je bil minuli četrtek dosežen mezdni sporazum. O novi kolektivni pogodbi bomo še poročali.

Volitve v TOI so rodile novo presenečenje. Kandidat na takozvani skupni listi za desni breg g. Kumerca, čigar ime je bilo že v listih objavljeno, je ostal na cedilu. Njegovo mesto je zavezal g. Bureš. Kakor nam poročajo, so znanci g. Kumerca to stvar zavohali že poprej, preden je javnost in g. Kumerca sam mogel misliti na to. Taka je ta stvar s skupno listo in političnim dogovorom glede skupnega nastopa JRZ in JNS za te volitve. Na listi Jugoslovanskega obrtniškega društva pa ni bilo takih pririvanj za kandidate.

Kandidatna lista za volitve v TOI, ki jo je postavilo Jugoslovansko obrtniško društvo za levi breg, je bila zavrnjena, ker je bila pri šestih podpisnikih označena ulica, kjer stanujejo, med tem ko so v volilnem imeniku vnesene ulice, v katerih se nahajajo njihova obratovništva.

Celje

Nacionalizem pa tak!

Veliko jih je, ki se trkajo na svoje grudi in bahajo z nekim nacionalizmom, a preganjajo one, ki so res nacionalni. Da, res je, še zapirajo jih, ker so nacionalni iz prepričanja, a ne iz dobičkanosti. Ni dosti biti član vseh mogočih društev, obešati zastave in klicati »živijo«, na drugi strani pa gledati, kako narod moralno in materialno propada. Ni to nacionalizem izkoriščati mladega človeka cela tri ali štiri leta in ga potem postaviti na cesto. Poln upanja v bodočnost se mladenič trudi, da dovrši učno dobo. Stariši že komaj čakajo, da bi jih malo razbremenil, a seveda zama. Tam so vzeli zopet drugega učenca in tudi tega čaka po kotični učni dobi ista usoda.

Kako je mladeniču, ko vidi, da je oguljan za svoj ideal, da je na cesti, a njegov gospod — nacionalist skoz in skoz, ima avto, kupuje drage preproge in pošilja svojo ženo v inozemstvo na odhiti. Brez srca so ti ljudje. Čudno se jim zdi, če je štrajk To pa menda ne vedo, da je štrajk boj za večji kos kruha, za primerno plačo, od katere imajo gospodje »nacionalisti« sami profit.

Če fantje zapojejo slovensko pesem, vihajo nosove in jim obračajo svoje nacionalne hrbte. Domačo pesem smatrajo za

manjvredno, a one, ki jo pojejo za malo inteligentne. On, nacionalist si želi tujih, modernih slagerjev, ti mu bolj imponirajo. Njegovi otroci, hčerke so našminkane, nosijo obleke in klobuke kot narodi, ki z nami niso v sorodstvu. Na trgu pa gliha za 50 par in to pri kmečkih ženi, ki v potu svojega obraza prinese težek koš, ure daleč, da bi skupila par dinarjev za družino, ki je gola in bosa.

Mnogo bi se dalo o tem govoriti. Vsak dan se dogajajo stvari, ki dokazujejo, da je nacionalizem le krilka. Prekomeren profit je nacionalni gospodi več kot narod.

Ljudska univerza priredi v ponedeljek, dne 9. novembra ob 20. uri predavanje: »Jugoslovanska socialna zakonodaja«. Predavatelj dr. Avg. Reisman se bo pri tem oziral tudi na pomen te zakonodaje za širšo javnost v državi.

KINO »METROPOL«, CELJE

7., 8., 9. novembra: Najnovejši Merkurjev tednik. DIJAK PROSIAK. Velika razkošna opera. V glavnih vlogah: Marika Röck in Johannes Heesters.

10., 11. novembra: Najnovejši Foxov tednik. PRINCESA MARIETTA. Romantična ljubezen princeze.

MATINEJE: 13. novembra ob 16. uri, 14. novembra ob 16. uri, 15. novembra ob 10-30 in 14. uri. Vsi prostori v parterju Din 3-50. Vsi prostori na balkonu Din 4-50.

Perilo prati? Ne, temveč negovati!

Ako si hočete dolgo časa ohraniti perilo tedaj ne zadostuje da ga perete kot »navadno«. Perilo je treba pravilno negovati s Schichtovim Radionom. S tem si boste prihranili tudi mnogo težkega dela.

Radion je popoln proizvod za nego perila. Uporaba je zelo preprosta:

1. Raztopite Radion v mrzli vodi.
2. Ko raztopina zavre, kuhajte najmanj 15 minut.
3. Splakujte perilo najprej v topli potem pa v mrzli vodi. Perilo bo ostalo dolgo časa kot novo in bo vedno snežnobelo.

Schichtov

RADION

POPOLNA NEGA PERILA

Ptuj

Veliki Ptuj in delavstvo. Dasiravno se je priključitev okoliških občin, o kateri smo že poročali, že dolgo pričakovala, je zdaj izzvala nemalo razburjenje, posebno pri nasprotnih komasacijah. Seveda stvar ni tako huda in bo bržčas mestna občina tista, ki bo pri svojih kmetskih »meščanih« slabo odrezala. Kakor ta dogodek ni vsek nekaterim »višjim silam«, tako ga pozdravlja delavstvo iz okoliških občin, ki se dobro zaveda, da bo lažje prišlo do svojih pravic. Brezposelnost v pogledu zaposlitve pri javnih delih itd. Saj je do zdaj neka občina, ki ima lep vir dohodkov, najraje brezposelne pošiljala v mesto. O postopanju za občinski mi reveži v dotični občini se je že ponovno pisalo. Konec bo oblastnosti nekoga, ki se je rogaj iz ubogih nemaničev, in čisto na dokaj viden način izkazoval svoj socialni čut.

Zalog

Cankar je zapisal: »Upam, da bo kmalu konec teh strahov, ki ubijajo velike duhove in male ljudi.« Dalje: »Zatisnite si nosove. Zakaj, če vas ne premagajo njihova kopja — njihov smrad bi vas lahko premagal.« In še ta od dr. Janeza Evang. Kreka: »Na ti krogli, ki se tako hitro suče v prostoru, na tem peščenem zrncu sredi neskončnosti — se li izplača, da bi se sovražili med seboj?« Toda dopisnik »Domoljuba« je popolnoma pozabil na vse lepe besede svojega vzornika. On hoče, da bi delavstvo tulilo z volkovi. Njegov informator je pozabil na srčno kulturo. Marsikaj bi tudi mi lahko zapisali o teh ljudeh iz časa JNS režima, pa nam je pod častjo, da bi se spuščali v take malenkosti. Je tudi škoda, ker pri njem smo vsi, ki nismo z njim, najmanj »protidržavni elementi in komunisti«.

Kočevje

Če bi dobili minoriti »Dijaški dom«? V Kočevju so imeli doslej celo gimnazijo, ki je bila važna zlasti za šolanje otrok revnih slojev, kmetov, delavcev, obrtnikov in uradnikov v podeželskih mestih, ki ne morejo pošiljati otrok v oddaljeno Ljubljano. Letos so višjo gimnazijo ukinili in bodo ostali le 4 razredi, ki so seve brez prave vrednosti. Visokošolski list »1551«, ki izhaja v Ljubljani, piše k tej ukinitvi: »Ukinitve je tudi v zvezi z »Dijaškim domom« (kljub temu, da je »Dijaški dom« čisto privatna ustanova). Nekateri, ki imajo danes kaj besede, bi se baje zavzeli za obnovo 5 razreda gimnazije, če bi se vodstvo »Dijaškega doma« prepustilo minoritom (kakor v Ptujju).« Minoriti so namreč tudi v Ptujju, kjer imajo svoj samostan, letos prevzeli tamošnji doslej »napredni« »Dijaški dom«. Op. ur.

Predavanje o delavski zakonodaji ss. dr. Reimana in Jelena se vrši to nedeljo, dne 8. novembra ob pol 9. uri v dvorani hotela »Trst«. Vstop ima vsak, ki se zanima za jugoslovansko socialno zakonodajo.

Jesenice

Zvočni kino Radlo predvaja v soboto in nedeljo ob 8. uri zv. (v nedeljo tudi ob 3. uri pop.) vefilm »Lahka konjica« z Marikco Röck v gl. vlogi. Dodatki: kulturni film »Življenje in delo rastlin« ter dva zvočna tednika. Sledi Harry Piel v džungli.

Krajevne bratovske skladišnice. Zdravniška služba za mesec november: 8. in 22. g. dr. Čeh Milan; 29. g. dr. Keržan Bartol.

Trbovlje

Polizobraženci. Mnogokrat srečujemo ljudi, ki si domišljajo, da so izobraženi. Posebno taki, ki so naredili kakšen izpit in so par let trgali hlače po šolskih klopih. Dokler so »študenti«, se mnogokrat laskajo delavstvu s svojo »revolucionarnostjo«, ko pa dobivajo »A« kruh iz bednostnega fonda, katerega plačujejo delavci, se pa potikajo v vrstah, od koder pričakujejo protekcije. Pozabljena je vsa »revolucionarnost«, pozabljeno je pa tudi delavstvo, iz čigar vrst so izšli. Ostane še samo domišljija, da so snedli vso modrost. Če pa vprašamo takšnega o življenjskih nazorih, pa prejmeš tako zmeden odgovor, da ga ne razumeš, kakor ga najbrž vprašani niti sam ne razume. Svojo modrost pokažejo taki v kakšnem časopisu, ki sprejme vsako demagogijo. Nikoli pa takšnim polizobražencem ne pride na um in so tudi nesposobni, da bi prirejali med delavstvom predavanja, pač pa z veliko škodoželjnostjo škiliho na predavanja, ki jih priredi kdo drugi, posebno, če je predavatelj iz delavskih vrst. Vnemoajo se tudi za katoliško akcijo, reksizem ali fašizem, samo v delavskih kulturnih in strokovnih organizacijah jih ni. Če takšen polizobraženeč postane vzgojitelj naše mladine, potem ni čudno, da vse vplije od duševne revščine. Takšni polizobraženci so mlini na veter in zdaleka ne dosežejo prirojene inteligence delavcev, ki imajo trdne nazore o življenju in svetu.

Občinske volitve so razpisane. Volilni imeniki so na vpogled od 5. do 19. novembra v občinskem uradu. Reklamirajte volilno pravico, ako niste vpisani!

Občinske volitve. Pišejo nam: Za dne 6. decembra so razpisane občinske volitve med drugim tudi za občino Trbovlje in Dol pri Hrastniku. Ker je JRZ najmočnejša stranka v Dravski banovini, upamo, da bo za prihodnje volitve tudi v teh dveh velikih občinah postavila samostojne kandidatne liste.

Hrastnik

Občinske volitve bodo v nedeljo 6. decembra. Volilni imeniki so od 5. do 19. nov. na vpogled v občinskem uradu v Hrastniku in na Doli vsak dan od 8. ure zjutraj do 12. ure in od 14. do 17. ure. Opozarjamo vse volilce, da se prepričajo, če so v imeniku vpisani ali ne. Po reklamacijski dobi je prepozno za vpis.

Predavanje. V nedeljo, dne 8. t. m. s pričetkom ob 9. uri se bo vršilo v dvorani Kons. društva rudarjev predavanje »O pomenu časopisa za državljanske in socialne pravice delavstva«. Predaval bo s. V. Eržen. — Rudarji, steklarji in ostalo delavstvo, pridite!

Sv. Krištof pri Laškem

Ni res, da je v občini Sv. Krištof zmaga JRZ, ampak »Kmečko-delavska lista«. Res je pa, da so na tej listi kandidirali v kompromisu s kršč. socialisti in socialisti tudi pristaši JRZ. Zato je bila ta lista izrazito »Kmečko-delavska«, v kompromisu.

Lusič Stanko, sedanji občinski odbornik.

Kranj

Izlet. »Prijatelj Prirode« priredi v nedeljo, dne 8. t. m., v slučaju slabega vremena naslednjo nedeljo, izlet pod Storžič h Kričarjevemu domu. — Odhod ob 9. uri izpred Narodnega doma. Vabljeni!

Ocvirki z omizja p. n. „Slovenca“

Pretirana skrb za slovenščino. Pri »Slovenca« čistijo iz slovenskega jezika vse hrvatizme, dočim priznajo germanskim in romanskim korenem in izrazom. Zato pri »Slovenca« shode in razstave »odpirajo«, kakor beremo v »Poned. Slovenca«: »Razstavo so odprli...«, že dve besedi dalje pa govori o »otvoritvi« in v naslednjem stavku beremo »Otvoritveni govor je imel...«. Kakor poslod, so »Slovenčariji« tudi tu nedosledni. Če že shode odpirajo, morajo spoštovati tudi odprtje in odpiralne govore. Po isti logiki se shodi in razstave tudi zapirajo z zapiralnimi govori; le Franc Jožefova voda, ki ni naša, naj bi ostala otvarjajoča zdravilo.

»Slovenec« in ljudska fronta. »Slovenca« se že kar drži smola z ljudsko fronto. Kjer je kak pretep in kjerkoli je kdo tepen, je po njegovem mnenju gotovo — ljudska fronta (= sračje gnezdo). Tako poroča 2. nov., da so v Nici komunisti poskušali onemogočiti zborovanje ljudske fronte, ki jo vodi komunistični disident Jacques Doriot. Politično manj informiranim ljudem, kakor so »Slovenčariji«, je pa znano, da je Doriot poleg oficirja de la Rocqua glavni vodja francoskih fašistov.

Oboževanje nacionalsocializma. Vatikan in kat. cerkev imata o nacionalsocializmu precej drugačne pojme kakor »Slovenčariji«. Dočim Vatikan neprestano opozarja na preganjanja katoličanov po »poganskem« nacionalsocializmu, se g. A. Kuhar v torkovem »Slovenca« kar taja od navdušenja za kljukasti križ: »Ne pomaga nobeno odmičavanje z glavo in noben omalovaževanje, narodni socializem je Nemčiji pogljal novo kri po žilah... Posebno navdušen je g. Kuhar nad tem, da hitlerjanstvo neusmiljeno iztreblja »judovsko-boljševiški evangelij«. Kako radikalen je v resnici ta boj, izpričuje naslednja notica v »Jutru« istega dne:

»Pariški dopisnik lista »Mia Dagligt Alehanda« je posetil slavne ruskega pisatelja Ivana Bunina,

Besede so eno, dejanja drugo

Dober poduk materam

Pred nedavnim časom je neki nabozni list kritiziral premalo število rojstev v nekem industrijskem kraju. Kot vzrok je navajal brezbožnost, ki da širi belo kugo že tudi med Sloveni. Priporočal je, da bi vendar naše ženske imele več čuta do materinstva.

Sedaj pa pogledimo, kako tisti ljudje, ki z besedo in tiskom propovedujejo: Ljubite in množite se! v praksi za matere in otroke skrbijo?

Zgodilo se je ravno v dotičnem kraju, da je neko dekle zanosilo z nekim brezposelnim. Mladenič v skrbi za bodočnost, je odšel s trebuhom za kruhom v Srbijo. Tam se je kmalu potem v rudniku smrtno ponesrečil. Dekle je rodilo. Pravica do rente ji je bila odklonjena, ker še ni

bila poročena. Tako životari sedaj to dekle pri svojih starših, ki so sami podpore potrebni.

V tej svoji stiski je napravila prošnjo na upravo občine za podporo. Prošnjo je pravilno kolekovala. Uprava občine, ki obstoja iz samih strogo krščansko mislečih mož, je njeno prošnjo odklonila z utemeljitvijo, da zato ni kreditov. Ko je potem zastopnik tega dekleta vprašal župana, kako so vendar mogli tej revi prošnjo odbiti, je dejal: »Dekle naj gre služiti in naj samo skrbi za otroka!«

Mislimo, da je g. župan s tem dovolj jasno povedal, da pri ljudeh njegovega mišljenja so besede eno, dejanja pa drugo.

Stavka mornarjev na obali Tihega oceana. V Kaliforniji v Zedinjenih državah stavka 80.000 mornarjev. Stavka se bo najbrž razširila tudi na vzhodno obalo. Če bi taka stavka izbruhnila v Franciji, pod vladno bluma, potem bi reakcionarno časopisje pisalo, da so taki socialni neredi samo v Franciji mogoči.

Anglija ni kriva sedanje nemške stiske. Na nekem zborovanju si je Göring privoščil Anglijo, češ, da je ona kriva gospodarske stiske fašistične Nemčije. Angleška vlada je s posebno noto odgovorila Hitlerju, da ne more sprejeti tega očitka, da bi bila za gospodarsko stisko Nemčije odgovorna Anglija. Krivdo za nemško gospodarsko stisko je treba iskati v brezumnem oboroževanju.

Planinske TRIGLAV
Iopice
Izdati izdelek od Din 60.— naprej
Eksportna hiša „LUNA“
Maribor, samo na Glavnem trgu 24

Nobelovega nagradjenca, ki je... znan po svojem protiboljševiškem stališču (je ruski emigrant, n. op.). Nemci so obtožili Bunina boljševiške propagande in ga zaprli v mrzlo celico, kjer so mu odvzeli obleko... Zasliševali so ga zelo brezobzirno...

Delavski pravni svetovalec

Kako se obračunajo obresti kmečkih dolgov?

Na mnoga vprašanja, kako se obračunajo obresti kmečkih dolgov, naj služi naslednje v odgovor in pojasnilo:

1. Obresti dolgov do 20. aprila 1932. smejo znašati največ 12 odst. — 2. Obresti od 21. aprila 1932. do 23. novembra 1933. (po § 3 uredbe od 19. 4. 1932) in sicer za dolgove po 1. t. čijih prisilno odplačilo je bilo odloženo, 6 odst., za dolgove po t. 2. čijih odlog je dovolil posojilodajalec iz proste volje, pred vložitvijo tožbe ali ker je umaknil tožbo, 10 odst. — 3. Obresti od 23. novembra 1933 do 15. novembra 1936 pa znašajo 4,5 odst.

Zakonita dedna pravica (Senovo)

Vprašanje: Neka kuharica, ki sem jo poznal, je umrla in zapustila kakšnih 60.000 Din gotovine. Oporoke ni napravila, od njenih sorodnikov pa še živi ena sestra, dočim je druga sestra umrla, zapustila pa je 7 otrok, ki so vsi živi. Kdo ima pravico do njene dedščine?

Odgovor: Ako umrla ni napravila oporoke, nastopi zakonito dedno nasledstvo. Ker ni imela otrok in so tudi njeni starši že umrli, so zakoniti dediči po njej otroci njene umrle sestre in pa njena živa sestra, in sicer tako, da dobi ta polovico zapuščine, otroci umrle sestre pa drugo polovico. Otroci se naj kot dediči prijavijo zapuščin-skemu sodišču.

Odškodnina za slabo izdelano pohištvo (Trbovlje)

Vprašanje: Nekemu mizarju sem dal prebarvati staro pohištvo, pa ga je po-barval tako slabo da barva popušča. Ali smem zahtevati odškodnino?

Odgovor: Če je mizar pohištvo po-barval tako slabo, da se je takoj po izvrše-

nem delu barva pričela luščiti, morete zahtevati od njega, da Vam pohištvo v redu prebarva in mu staviti za to delo naknadni rok. Če bi pohištva ne hotel znova pobarvati, lahko zahtevate povračilo škode.

Posojilo (Laško)

Vprašanje: Leta 1934 sem posodil bratranču Din 1000.— za 3 mesece in 6 odst. obresti. Pretekel pa je ta rok brez plačila. Pozneje je dobil celo denar iz Kanade, pa mi tudi ni hotel plačati. Kaj naj storim?

Odgovor: Če so bili vsi opomini brezuspešni, tudi priporočeno pismo, Vam pač ne preostane drugega, kakor da si do-bite ubožno spričevalo in greste na uradni dan k sodišču in vložite tožbo. Če ima bratranec svojo zemljo in živino, ga boste po končani pravdi lahko zarubili.

Neplačan dopust (Kranj)

Vprašanje: Pri nekem mojstru sem bil zaposlen že nad 3 mesece. Ker ni imel dela, me je poslal za 20 dni na brezplačen dopust. Ko sem pa nato ponovno vstopil v službo, mi je takoj odpovedal na 8 dni, namesto na 14, kot bi moral po zakonu. Ali lahko zahtevam mezdo za čas dopusta in radi nepravilne odpovedi?

Odgovor: Po §u 220 o. z. lahko zahtevate za 20 dni, ko niste delali, mezdo za izstavitve in tudi nadomestilo za hrano in stanovanje za ta čas, ako ste imeli pri mojstru tudi hrano in stanovanje. Radi nepravilne odpovedi pa lahko zahtevate mezdo, kakor tudi nadomestilo za hrano in stanovanje še za 6 dni.

Bonbonera „Orient“

v palači banovinske hranilnice
Gospodarska ulica 36

je pripravila nad tisoč vrst
orientalskih in drugih slaščic
po 1 Dinar komad / Vsak dan
bodo v bonboneri nove speci-jalitete / Se priporoča

Ivo Jurjevič

Redna letna glavna skupščina delavske kulturne zveze »Vzajemnost« bo 6. decembra t. l. »Vzajemnost« se je v kratkem času tako razmahnila, da je že dosegla stanje bivše »Svobode«. Glavna skupščina ima namen rešiti organizacijske probleme, posebno vprašanje časopisa, ki ga zahtevajo vsi člani tako, da bodo mogla vsa društva lepo prospevati. Začasni dnevni red skupščine je: 1. Otvoritev, 2. poročila, 3. absolutorij, 4. časopis, 5. podzveza, 6. volitev novega odbora in nadzorstva in 7. razno.

Maribor

Predavanje. V sredo, dne 11. novembra s pričetkom ob 8. uri zvečer bo v dvorani Delavske zbornice predaval s. Eržen »O časopisju kot kovačnici javnega mnenja«. Pridite!

Studenci pri Mariboru

»Vzajemnost« bo vprizorila dne 7. in 8. novembra Petkovo dramo v 4 dejanjih »Žrtve«. Snov drame je zajeta iz delavskega življenja. Naj ne bo delavca in delavke, ki bi zamudila obiskati predstavo. Predvsem vabimo kulturna društva, da pri agitaciji pomagajo. Družnost! Odbor.

Mežica

Prireditve je treba organizirati. Ne bo škodilo, ako napišemo par kritičnih pripomb k prireditvi »Vzajemnosti«, ki se je vršila dne 18. t. m. Društvo je priredilo trgateg grozdja. Obisk je bil nadvse zadovoljiv, vendar se je opazilo, da stvar ni bila organizirana. Že predpriprava je bila bolj klaverna. Na prireditvi je bilo treba prodajati grozdje, nikogar pa, ki bi bil zato določen. Zahvala gre nekaterim sodrugom, kakor: Winklu Avgustu in Maksu in Zagariju Benotu, ki so se takoj znašli in vse na novo organizirali ter sodružicam Pero-vec, Grabner in Knez, katere so jim pomagale. Tudi vse drugo je šepalo. Vsak si je pač pomagal, kakor je vedel in znal. Odbor bo moral o stvari resno spregovoriti: Ni zadosti, biti funkcionar in prireditve razglasiti, ampak je treba tudi vse ostalo urediti in trezno voditi do konca, da ne bo imel nihče prilike kritizirati. Družnost! — Obiskovalec.

Trbovlje

Dramski odsek »Vzajemnosti« bo vprizoril v nedeljo, dne 8. novembra F. S. Finžgarjevo narodno igro s petjem v 4 dejanjih »Divji lovec«. Pričetek točno ob pol 4. uri pop. — Igra delavski šramelj. — Cene običajne.

Smlednik

Prvo predavanje »Vzajemnosti« se bo vršilo v nedeljo, dne 8. novembra v dvorani gasilskega doma s pričetkom ob 3. uri pop. Snov: O kmečkih bojih v srednjem veku. Predavanje bodo spremljale lepe skioptične slike. Vabljeni vsi delavci, kmetje in obrtniki. Vstop prost!

Tiskovni sklad

Ob priliki izplačila mezde v boleznih venenjskim rudarjem potom podružnice Zveze rudarjev Jugoslavije je nabral s. Znoj Franc Din 124.— za tiskovni sklad »Delavske Politike«. Iskrena hvala! Sodrugi, posnemajte!

Ali si že poravnal naročnino? Ako še ne, izpolni svojo dolžnost!

Patentirali smo izdelavo garantirano nepremočljivega Hubertus-sukna.

Ker nikomur ne prodajamo Hubertus-sukna, dobe se samo pri nas vsem znani

HUBERTUSI

katerih
nepremočljivo
sukno izdelujemo po
patentu št. 7644/31.

Vsakdo, kdor je pri
nas enkrat kupil
je postal naš stalni
odjemalec!

TIVAR-HUBERTUSI
iz garantirano nepremočljivega sukna

TIVAR-OBLEKE

HUBERTUS plašče po 230 Din
VOLNE NE moške pulóverje „ 55 „
MOČNE moške srajce „ 16 „

Dobite pri trvdki

MIRKO FELDIN, manufaktura trgovina
MARIBOR, Aleksandrova cesta 13 (na vogalu)